

Sarajevo, 02.12.2019. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
25.11.2019.- 29.11.2019.

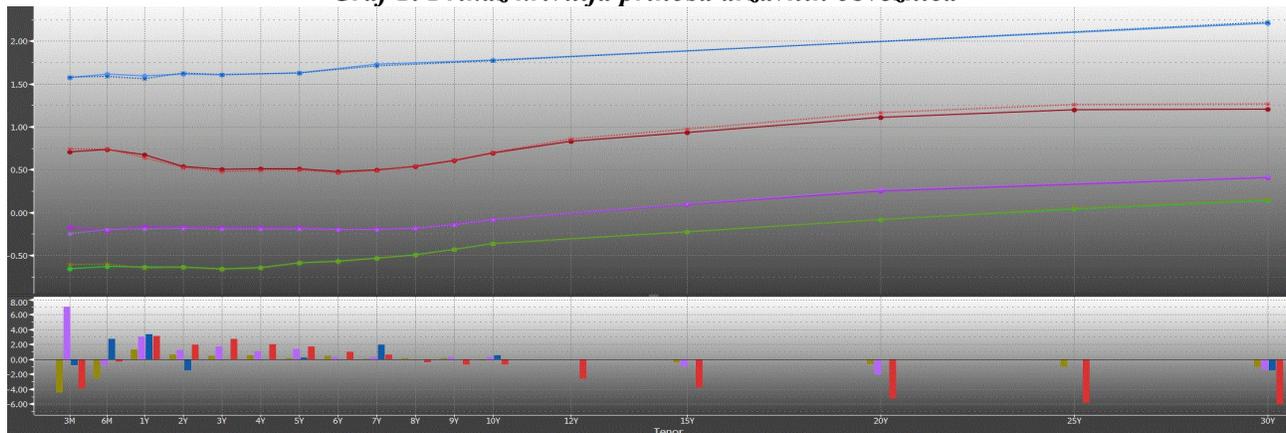
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	22.11.19		29.11.19		22.11.19		29.11.19		22.11.19		29.11.19		22.11.19		29.11.19	
2 godine	-0,64	-	-0,63	↗	1,63	-	1,61	↘	0,53	-	0,54	↗	-0,18	-	-0,17	↗
5 godina	-0,59	-	-0,58	↗	1,62	-	1,63	↗	0,50	-	0,51	↗	-0,18	-	-0,17	↗
10 godina	-0,36	-	-0,36	→	1,77	-	1,78	↗	0,71	-	0,70	↘	-0,07	-	-0,07	→

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	22.11.19	-	29.11.19	
3 mjeseca	-0,575	-	-0,627	↘
6 mjeseci	-0,602	-	-0,628	↘
1 godina	-0,635	-	-0,619	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 29.11.2019. godine (pune linije) i 25.11.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone nisu zabilježili bitnije promjene na tjednoj razini. Istodobno, prinosi italijanskih obveznica su zabilježili rast između 2 i 5 baznih bodova.

Protekli tjedan u eurozoni je bio relativno miran, a fokus investitora je i dalje na zbivanjima koja imaju veze s trgovinskim odnosima između SAD i Kine. Izjave predstavnika ECB u promatranom razdoblju su bile usmjerene na mogućnosti aktualne monetarne politike, odnosno da bi, ukoliko dođe do pogoršanja inflatornih očekivanja, ECB mogla ponovo reagirati kao što je to uradila u rujnu. Predsjednik Središnje banke Francuske De Galhau je u par navrata pozvao na potrebu da zemlje koje imaju prostor za fiskalnom potrošnjom, poput Njemačke, to treba da učine, odnosno da monetarna politika ne bi trebalo da bude jedini instrument za promociju gospodarskoga rasta u regiji koja je pogođena globalnim trgovinskim ratom. On je izjavio i da ono što je važno nije samo razina ključnih kamatnih stopa ECB, već vremensko razdoblje mjera monetarne politike. Koncem prošlog tjedna došlo je do neizvjesnosti održivosti koalicijske Vlade Njemačke, koju čine stranka kancelarke Merkel (CDU) i Socijaldemokrata (SPD), a nakon što je SPD izabrao nove lidere. Oni su najavili da će tražiti političke promjene, te da će novi uvjeti

biti predočeni nakon konferencije ove stranke koja počinje ovog petka. Istodobno, iz CDU su najavili da ne postoji mogućnost pregovora o koaliciji potpisanoj u ožujku prošle godine.

Koncem proteklog tjedna objavljeni su preliminarni podaci o većem rastu stope inflacije u eurozoni od očekivanja, te je ista u studenome povećana na 1,0%, što je, ipak, i dalje daleko ispod ciljane razine ECB od oko 2%. Bitno je primijetiti i to da je temeljna stopa inflacije, koja isključuje cijene volatilnih komponenti, u istom mjesecu, također povećana više od očekivanja, na razinu od 1,3%. Pozitivan pokazatelj je i postupni nastavak pada stope nezaposlenosti u eurozoni na 7,5%, što je razina nezaposlenosti koja je zabilježena u kolovozu i lipnju ove godine, a prije toga tek polovicom 2008. godine.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	STUDENI	101,0	101,3	100,8
2.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (final.)	STUDENI	-	-7,2	-7,6
3.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija	STUDENI	-	99,1	98,9
4.	IFO indeks povjerenja investitora – Njemačka	STUDENI	92,5	92,1	91,6
5.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	LISTOPAD	5,5%	5,6%	5,6%
6.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	STUDENI	0,9%	1,0%	0,7%
7.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.)	STUDENI	1,2%	1,3%	1,1%
8.	Stopa nezaposlenosti – EZ	LISTOPAD	7,5%	7,5%	7,6%
9.	GDP – Francuska (tromjesečno) final.	III tromjesečje	0,3%	0,3%	0,3%
10.	GDP – Austrija (tromjesečno) final.	III tromjesečje	-	0,1%	0,2%
11.	GDP – Belgija (tromjesečno) final.	III tromjesečje	-	0,4%	0,3%
12.	GDP – Italija (tromjesečno) final.	III tromjesečje	0,1%	0,1%	0,1%
13.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	RUJAN	-	-0,5%	0,5%
14.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	LISTOPAD	3,0%	0,8%	3,4%
15.	Maloprodaja – Španjolska (G/G)	LISTOPAD	-	2,6%	3,4%
16.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	LISTOPAD	-0,3%	-0,2%	0,5%

SAD

Predsjednik Fed-a Powell je izjavio da će trenutni stav o pitanju monetarne politike vjerojatno ostati i dalje odgovarajući sve dok podaci o stanju ekonomije budu u značajnoj mjeri u skladu s izgledima, te istaknuo da će to podržati snažno tržište rada i usmjeriti inflaciju prema ciljanoj razini. Powell je napomenuo da iskustva Japana i Europe sugeriraju da se dinamika niske inflacije vrlo teško može preokrenuti.

Članica FOMC-a Brainard je izjavila da negativne kamatne stope nisu dobra opcija za SAD, a da se financijski sustav zemlje razlikuje od drugih zemalja koje su već pokušale s primjenom te strategije. Rastući optimizam o pitanju postizanja prve faze trgovinskog sporazuma između dvije najveće svjetske ekonomije se tijekom proteklog tjedna pozitivno odrazio na financijsko tržište SAD. Pored toga, objavljivanje boljih od očekivanih i prethodnih podataka o stopi GDP-a na tromjesečnoj razini, također, je pozitivno utjecalo na tržište. Predsjednik SAD Trump je izjavio da se SAD nalaze u završnoj fazi postizanja Faze 1 trgovinskog sporazuma. Međutim, Trump je nakon toga potpisao Zakon o ljudskim pravima u Hong Kongu, kojim SAD podržavaju demonstrante u toj zemlji, usprkos višestrukim upozorenjima Kine protiv takvog poteza, te je izjavio da je zakon potpisao iz poštovanja prema predsjedniku Kine i narodu Hong Konga. Kako prenose svjetski mediji, ovakvo postupanje je „razljutilo“ Kinu, koja je zaprijetila kontramjerama ukoliko SAD nastave ići „pogrešnim“ putem. Koncem tjedna se pojavila vijest da Kina insistira na tome da obećanje SAD o povlačenju tarifa mora biti sastavni dio bilo koje vrste prve faze trgovinskih pregovora.

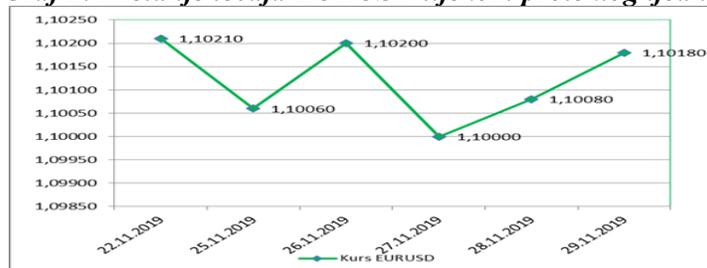
Tijekom proteklog tjedna Fed je objavio izvješće o ekonomskim aktivnostima, poznatije kao Beige Book, u kojem je navedeno da su gospodarske aktivnosti u regijama od listopada do sredine studenoga bilježile umjereni rast, a većina regija je prijavila rast proizvodnje bržim tempom u odnosu na prethodno razdoblje.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Prerađivački sektor Fed iz Dalasa STUDENI	-3,8	-1,3	-5,1
2.	Zalihe veleprodaje (M/M) P LISTOPAD	0,2%	0,2%	-0,7%
3.	FHFA indeks cijena kuća (M/M) RUJAN	0,3%	0,6%	0,2%
4.	Prodaja novoizgrađenih kuća (M/M) LISTOPAD	0,6%	-0,7%	4,5%
5.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite 22. STUDENOGA	-	1,5%	-2,2%
6.	GDP (Q/Q) S III tromjesečje	1,9%	2,1%	1,9%
7.	Osobna potrošnja (Q/Q) S III tromjesečje	2,8%	2,9%	2,9%
8.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 23. STUDENOGA	221.000	213.000	228.000
9.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć 16. STUDENOGA	1.691.000	1.640.000	1.697.000
10.	PCE deflator (G/G) LISTOPAD	1,7%	1,6%	1,7%

USD je blago aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad s razine od 1,1021 na razinu od 1,1018.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Iz Vlade Velike Britanije je priopćeno da će Parlament ponovo biti formiran 17. prosinca nakon općih izbora, a ukoliko Johnson ostane na istoj poziciji, plan je da njegova Vlada usvoji legislativnu agendu 19. prosinca. Časopis The Telegraph je objavio vijest da će poslanici glasovati o prijedlogu sporazuma o Brexitu prije Božića ukoliko Konzervativna partija osvoji većinu na općim izborima. Ipak, iz ureda premijera Johnsona je priopćeno da će se ovi planovi promijeniti ukoliko dođe do smjene Vlade nakon 12. prosinca.

Časopis The Times je objavio rezultate istraživanja koje je provela agencija YouGov, a koji ukazuju na to da bi Konzervativna partija mogla da osvoji 359 mjesta u Parlamentu nakon izbora 12. prosinca, čime bi osvojila većinu sa 68 mjesta. Laburisti bi mogli da osvoje 211 mjesta, Liberalni demokrati 13 mjesta, a SNP 43 mjesta, dok se očekuje da Partija za Brexit neće osvojiti nijedno mjesto. Johnson je ranije izjavio da ukoliko Konzervativna partija pobijedi na izborima, to će značiti izlazak iz EU, što će ostaviti svega 11 mjeseci za pregovore o slobodnoj trgovini s EU ili će se Velika Britanija suočiti da carinama prema pravilima WTO. Glavni pregovarač za Brexit iz EU Barnier je ranije izjavio da ukoliko Konzervativna partija odnese pobjedu na općim izborima, bit će teško trgovinske pregovore okončati prema planiranom roku. Prema njegovom mišljenju 11 mjeseci je kratko vremensko razdoblje.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Kreditni za kupovinu kuća LISTOPAD	42.200	41.219	42.216
2.	Nationwide cijene kuća (G/G) STUDENI	0,2%	0,5%	0,2%
3.	GfK povjerenje potrošača STUDENI	-14	-14	-14
4.	Lloyds poslovno povjerenje STUDENI	-	9	6
5.	Monetarni agregat M4 (G/G) LISTOPAD	-	3,6%	4,0%
6.	Odobreni hipotekarni krediti LISTOPAD	65.400	64.600	65.800

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad s razine od 0,85894 na razinu od 0,85193, dok je tečaj GBPUSD povećan s razine od 1,2834 na razinu od 1,2925.

JAPAN

Iz MMF-a je priopćeno da fiskalna politika Japana može nadomjestiti napore BoJ da zaštiti ekonomiju od inozemnih rizika, te je sugerirano da Tokio ne bi trebalo da se suzdržava od povećanja fiskalne potrošnje u kratkom roku. Također, istaknuto je da jačanje učinkovitosti koordinacije monetarne i fiskalne politike i dalje ostaje prioritet. Naglašeno je i da, iako bi BoJ trebalo da održi trenutni program kvantitativnih olakšica, također bi trebalo da pronade načine kako ublažiti rastuće troškove dugotrajnog ublažavanja monetarne politike, te da učini svoju politiku održivom s obzirom na udaljenost inflacije od ciljane razine. U priopćenju se navodi i da bi BoJ mogla ciljanu razinu inflacije od 2% učiniti fleksibilnijim usvajanjem ciljanog raspona, jer strukturni faktori, poput tehnoloških inovacija, mogu dugoročno održavati inflaciju na niskoj razini. Objavljena je vijest da bi BoJ mogla smanjiti iznos za kupovinu obveznica s dospijecem od 5 do 10 godina ukoliko Ministarstvo financija odluči reducirati emisiju desetogodišnjih obveznica.

Član MPC BoJ Sakurai je izjavio da BoJ treba da uzme u obzir činjenicu da je ekspanzivna monetarna politika koju primjenjuje dovela do ravnjanja krive prinosa. Komentari Sakuiraja su uslijedili nakon sugestije MMF-a da BoJ u narednom razdoblju treba razmotriti svoju dugoročno ciljanu razinu prinosa. Prema njegovom mišljenju BoJ trenutno može odustati od uvođenja dodatnih stimulansa s obzirom na to da domaća potražnja nadoknađuje slabosti izvoza, koji je u znatnoj mjeri pogođen usporavanjem globalne potražnje i trgovinskim ratom.

Povećanje stope PDV-a u listopadu tekuće godine utjecalo je snažnu kontrakciju maloprodaje koja je u listopadu smanjena za 14,4% u odnosu na mjesec ranije. Vlada je povećala stopu PDV-a od listopada tekuće godine sa 8% na 10% s ciljem da se umanjí teret javnog duga.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje	
1.	Maloprodaja (G/G)	LISTOPAD	-3,8%	-7,1%	9,2%
2.	Stopa nezaposlenosti	LISTOPAD	2,4%	2,4%	2,4%
3.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	LISTOPAD	-5,2%	-7,4%	1,3%
4.	Proizvodnja vozila (G/G)	RUJAN	-	2,3%	-2,2%
5.	Indeks započelih kuća (G/G)	LISTOPAD	-7,0%	-7,4%	-4,9%
6.	Povjerenje potrošača	STUDENI	36,8	38,7	36,2

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast s razine od 119,84 na razinu od 120,61. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast s razine od 108,66 na razinu od 109,49.

NAFTA I ZLATO

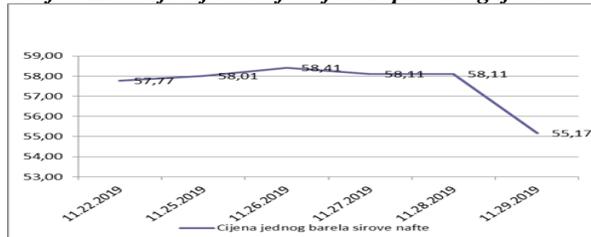
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 57,77 USD (52,42 EUR). Cijena nafte je početkom tjedna bilježila blagi rast usljed očekivanja mogućeg postizanja trgovinskog sporazuma između SAD i Kine. U telefonskom razgovoru predsjednika ove dvije države je dogovoreno da nastave djelovati na rješavanju neriješenih pitanja.

Sastanak OPEC-a i suradnika je planiran za 5. prosinca, što će značiti i dalje razgovore o obujmu proizvodnje nafte. Zvaničnik IEA je za Reuters izjavio je da bi OPEC trebalo da donese ispravnu odluku za „veoma krhku“ globalnu ekonomiju. Očekuje se snažna proizvodnja nafte u zemljama koje nisu članice OPEC-a, posebno u SAD, Brazilu, Norveškoj i Gvajani, čime bi značajne količine nafte mogle biti ponuđene na tržištu, te OPEC treba da donese dobru odluku kako za sebe tako i za globalnu ekonomiju. Cijena ovog energenta je na kraju proteklog tjedna zabilježila prilično smanjenje nakon izjave ministra za energiju Rusije Novaka da ima smisla da se o nastavku dogovora o smanjenju proizvodnje nafte OPEC+ odluči koncem ožujka, odnosno uoči samog isteka aktualnog dogovora u travnju sljedeće godine. Članice OPEC-a i drugi suradnici su do sada o potencijalnim produženjima navedenog dogovora raspravljali mjesec prije isteka važećeg.

EIA je objavila vijest da je dnevni obujam proizvodnje nafte povećan na rekordnih 12,9 milijuna barela u tjednu zaključno sa 22. studenoga uprkos nedavnim pozivima na smanjenje obujma proizvodnje. Zalihe nafte u SAD, prema istom izvoru, su povećane za 1,57 milijuna barela u prošlom tjednu.

Na zatvaranju tržišta, u petak cijena nafte je iznosila USD 55,17 (EUR 50,07).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.461,93 USD (1.326,49 EUR). Početkom tjedna cijena zlata je smanjena nakon pozitivnih vijesti o mogućem sporazumu između Kine i SAD. Kineski časopis Global Times je objavio vijest da su Peking i Vašington „veoma blizu“ postizanja inicijalnog trgovinskog sporazuma. Pojačanom optimizmu na financijskom tržištu doprinijela je i objava da će Kina nastojati da unaprijedi zaštitu prava intelektualne svojine, što je prekretnica u pregovorima. Ovakve vijesti utjecale su na to da investitori usmjere svoja ulaganja ka akcijama. Također, pojačane investicije u akcije rezultat su i snažnih ekonomskih podataka u SAD, koji su uvjerali investitore u snagu ekonomije SAD. Predsjednik SAD Trump je izjavio da se SAD nalaze u završnoj fazi postizanja Faze 1 trgovinskog sporazuma, što je dalo dalji poticaj padu cijene zlata. Usprkos prvobitnom optimizmu, koncem tjedna su se pojavile vijesti da Kina insistira na tome da obećanje SAD o povlačenju tarifa mora biti sastavni dio bilo koje vrste Faze 1 trgovinskih pregovora, što je dovelo do rasta cijene ovog plemenitog metala na razinu iznad 1.460 USD. Ipak, ukoliko se promatra razina iz rujna, kada je cijena zlata bilježila najveću razinu u posljednjih šest godina, ista je smanjena za oko 6%.

Na zatvaranju tržišta, u petak, cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.463,97 USD (1.328,71 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

